

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 11Co/373/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7212233690
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 12. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Angela Čechová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2013:7212233690.1

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach vo veci žalobcu D. H. N., s.r.o., G., B. 5, proti žalovanému I. A., bytom H., J. Q. č. XX, za účasti vedľajšieho účastníka: L. na ochranu občana spotrebiteľa E., so sídlom K., J.. X. č. 5, o zaplatenie XXX,XX € s prísl., o odvolaní vedľajšieho účastníka proti uzneseniu 17C 66/2013-28 z 13.5.2013 Okresného súdu Košice II

rozhodol:

P o t v r d z u j e uznesenie.

Žalobcovi sa náhrada trov odvolacieho konania nepriznáva.

o d ô v o d n e n i e :

Súd prvého stupňa uznesením odmietol odpor proti platobnému rozkazu svojho súdu č.k. 19Ro 715/2012 z 30.11.2012 podaný L. na ochranu občana spotrebiteľa E. IČO: 42 176 778, K., J.. X. 5, dňa 4.2.2013.

V odôvodnení uznesenia uviedol, že dňa 30.11.2012 vydal na základe návrhu žalobcu platobný rozkaz 19Ro 715/2012, ktorým zaviazal odporcu v lehote 15 dní od doručenia zaplatiť žalobcovi sumu 348,74 € s 8,5 % ročným úrokom z omeškania zo sumy 348,74 od 22.12.2007 do zaplatenia a nahradiť mu trovy konania vo výške 102,56 € pozostávajúce zo zaplateného súdneho poplatku a trov právneho zastúpenia, ktoré je žalovaný povinný zaplatiť právnomu zástupcovi žalobcu, alebo aby v tej istej lehote podal odpor na tomto súde. Predmetný platobný rozkaz bol doručený všetkým účastníkom konania, teda aj Združeniu na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, (ďalej aj „Združenie“), ktoré listom z 21.12.2012 oznámilo súdu, že vstupuje ako vedľajší účastník do konania na strane žalovaného. Na základe tohto oznámenia doručil súd platobný rozkaz aj Združeniu, ktoré po doručení podalo odpor. Vzhľadom na uvedený procesný úkon vedľajšieho účastníka, v prvom rade skúmal, či Združenie je oprávnenou osobou na podanie odporu a po právnom posúdení tejto otázky podľa § 174 ods. 3, § 174 ods. 2, § 93 ods. 2,3 a 4 O.s.p. dospel k záveru, že Združenie takou osobou nie je. Odpor bol proti platobnému rozkazu podaný teda neoprávnenou osobou, preto ho podľa § 174 ods. 2 prvá veta odmietol. Konštatoval, že odpor proti platobnému rozkazu je opravným prostriedkom sui generis proti meritórnemu výroku platobného rozkazu, že na jeho podanie je z povahy veci subjektívne legitimovaný len žalovaný a vzhľadom na to, že v zákone výslovne nie je upravená legitimácia vedľajšieho účastníka na podanie odporu, ako je to v prípade podania odvolania podľa § 201 druhá veta O.s.p., treba vyvodiť, že vedľajší účastník nemá oprávnenie podať odpor. Súčasne podotkol, že aj pre prípad, ak by hypoteticky súd pripustil, že by vedľajší účastník mohol podať odpor proti platobnému rozkazu, bolo potrebné odpor vedľajšieho účastníka v danej veci ako neskoro podaný odmietnuť. Lehota na podanie odporu žalovanému začala plynúť 8.12.2012 a uplynula 27.12.2012, vedľajší účastník vstúpil do konania podaním doručeným súdu 21.12.2012, platobný rozkaz prevzal 28.1.2013 a odpor podal 4.2.2013. Z uvedeného je tak zrejmé, že vedľajší účastník podal odpor až po uplynutí zákonnej lehote žalovaného na podanie odporu proti platobnému rozkazu.

Proti uzneseniu podal odvolanie vedľajší účastník (ďalej aj „VÚ“) prostredníctvom svojho právneho zástupcu advokátska kancelária advocatius s.r.o., za ktorú koná JUDr. Martin Gedra, advokát a konateľ, Bratislava, Palackého č. 12. V odvolaní poukázal na ust. § 172 ods. 9 O.s.p., podľa ktorého platí nasledovné: Ak sa uplatňuje právo na zaplatenie peňažnej sumy zo spotrebiteľskej zmluvy a odporcom je spotrebiteľ, súd nevydáva platobný rozkaz, ak zmluva obsahuje neprijateľné podmienky. V predmetnej veci podľa jeho názoru nemal byť vôbec vydaný platobný rozkaz, pretože zo súdnej praxe je známe, že zmluvy tohto charakteru obsahujú neprijateľné podmienky. Už z tohto dôvodu by malo byť podľa jeho názoru zrušené napadnuté uznesenie. Uviedol, že nesúhlasí s názorom súdu prvého stupňa, s jeho skutkovými a právnymi závermi, ktoré sú podľa neho mylné a v celom rozsahu trvá na podanom odpore. V tejto súvislosti poukázal na judikatúru Súdneho dvora EÚ, podľa ktorej je nezanedbateľné nebezpečenstvo, že priemerný spotrebiteľ nepoukáže na neprijateľné zmluvné podmienky spotrebiteľských zmluvách (Godart C-429/05, Oceano Grupo C-240/98 až 244/98, Pannon C 243/08). Ďalej poukázal na to, že ak vedľajší účastník vstúpi do konania v dobe, kedy ešte platobný rozkaz nenadobudol právoplatnosť, má rovnaké práva a povinnosti ako hlavný účastník, na strane ktorého vystupuje. Vedľajší účastník môže do konania vstúpiť v ktoromkoľvek štádiu konania, až do jeho právoplatného skončenia. Na porovnanie odkázal na rozsudok NS SR 1Cdo 234/2004 uverejnený v časopise Zo súdnej praxe č. 5/2007. Z uvedeného dôvodu sa VÚ doručujú v konaní všetky rozhodnutia vrátane platobného rozkazu, proti ktorým môže VÚ podávať opravné prostriedky. Nesúhlasil s názorom súdu, že lehota na podanie odporu začína VÚ plynúť dňom doručenia platobného rozkazu žalovaného s odôvodnením účelu a zmyslu vstupu vedľajšieho účastníka do konania. Vzhľadom na uvedené trvá na tom, že VÚ plynú na podanie opravného prostriedku samostatná odvolacia lehota a to dňom doručenia mu rozhodnutia súdom. Pre porovnanie poukázal na explicitnú normu českého procesného kódexu. Mal za to, že pri podávaní opravného prostriedku je VÚ limitovaný v zásade obmedzeniami 1/ ustanovením § 201 O.s.p. a 2/ ustanovením § 93 ods. 4 O.s.p. Zdôraznil, že inštitút VÚ bol zavedený až novelou O.s.p. s účinnosťou od 15.10.2008, že vedľajší účastník tejto skupiny vystupuje v konaní na podporu účastníka, ktorý je spotrebiteľom, a ktorý často nedokáže poukázať na neprijateľné podmienky v spotrebiteľských zmluvách a na nekalé obchodné praktiky dodávateľov. Podľa neho ustanovenie § 201 druhá veta O.s.p. je vo vzťahu k takémuto vedľajšiemu účastníkovi, teda takému VÚ, ktorý vystupuje podľa § 93 ods. 2 O.s.p. obsoletné. Ďalej poukázal na uznesenie Krajského súdu v Prešove 17Co 62/2012, z odôvodnenia ktorého časť citoval a na tejto právnej problematike podobné ďalšie rozhodnutie uvedeného súdu 20C 55/2012. Ďalej poukázal aj na judikatúru Súdneho dvora EÚ v doktrínálnych veciach (tieto označil), v ktorých súdny dvor judikoval, že v krajinách, v ktorých nie je povinné zastúpenie advokátom majú súdy povinnosť ex offio skúmať neprijateľné (nekalé) podmienky v spotrebiteľských zmluvách a spotrebiteľov nezaväzovať na plnenie z takýchto nekalých podmienok. Ak teda v danom prípade súd odmietol odpor vedľajšieho účastníka postupoval v rozpore s cieľmi EÚ pri zabezpečení vysokej úrovne ochrany spotrebiteľa deklarované v čl. 169 ods. 1 Zmluvy o fungovaní EÚ a čl. 38 a 47 Charty základných práv EÚ, ale aj v rozpore s judikatúrou Súdneho dvora EÚ. Takýto nesprávny postup mu znemožnil realizáciu procesných práv vedľajšieho účastníka a odňatie možnosti konať pre súdom podľa § 221 ods. 1 písm. f/ O.s.p. Navrhol vyhovieť jeho odvolaniu a napadnuté rozhodnutie vydané vyšším súdnym úradníkom v celom rozsahu zrušiť.

Žalobca vo vyjadrení k odvolaniu vedľajšieho účastníka uviedol, že postup súdu bol správny a vzhľadom na to, že vedľajší účastník nebol účastníkom konania v čase vydania platobného rozkazu je aj jeho uznesenie, ktorým odmietol odpor správne. Uviedol, že v konaní o vydanie platobného rozkazu je vedľajšie účastníctvo z povahy veci vylúčené, s odkazom na uznesenie NS SR sp. zn. 6Cdo 207/2011. Aj on zastáva názor, že vedľajší účastník nie je oprávnenou osobou na podanie odporu proti platobnému rozkazu. Uviedol, že ust. § 174 ods. 2 O.s.p. nie je možné vykladať tak extenzívne, že „pokiaľ odporca odpor v zákonnej lehote nepodal, môže tak urobiť vedľajší účastník“ zastávajúc názor, že účastníci konania majú iba tie práva, ktoré im O.s.p. priznáva. Poukázal na obdobný právny názor vyslovený v označených rozhodnutiach KS Bratislava, KS Nitra, KS Trnava, KS Prešov a KS Košice. Navrhol potvrdiť napadnuté uznesenie ako vecne správne a uplatnil náhradu trov odvolacieho konania.

Odvolací súd bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.) prejednal odvolanie v rozsahu vyplývajúcom z ust. § 212 ods. 1, 3 O.s.p. a uznesenie potvrdil podľa § 219 ods. 1,2 O.s.p. ako vecne správne.

V danej veci súd prvého stupňa platobný rozkaz vydal 30.11.2012 a žalovanému ho doručil 7.12.2012. Združenie do konania vstúpilo z vlastného podnetu, na podporu žalovaného podaním doručeným súdu 21.12.2012. Žalovaný proti platobnému rozkazu odpor s odôvodnením vo veci samej nepodal. Vedľajší účastník proti platobnému rozkazu podal dňa 4.2.2013. V danej veci súd prvého stupňa dospel k správny skutkový aj právny záverom, s ktorými sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje. Na zdôraznenie správnosti, odvolací súd vychádzajúc aj z aktuálnej rozhodovacej činnosti Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (napr. uznesenie z 30.10.2013 6 Cdo 357/2012), dopĺňa odôvodnenie o nasledovné.

Ako vedľajší účastník môže sa popri navrhovateľovi alebo odporcovi zúčastniť konania ten, kto má právny záujem na jeho výsledku, pokiaľ nejde o konanie o rozvod, neplatnosť manželstva alebo určenie, či tu manželstvo je alebo nie je (§ 93 ods. 1 O.s.p.). Ako vedľajší účastník sa môže popri navrhovateľovi alebo odporcovi zúčastniť konania aj právnická osoba, ktorej predmetom činnosti je ochrana práv podľa osobitného predpisu (§ 93 ods. 2 O.s.p.). Do konania vstúpi buď z vlastného podnetu alebo na výzvu niektorého z účastníkov urobenú prostredníctvom súdu. O prípustnosti vedľajšieho účasti súd rozhodne len na návrh (§ 93 ods. 3 O.s.p.). V konaní má vedľajší účastník rovnaké práva a povinnosti ako účastník. Koná však iba sám za seba. Ak jeho úkony odporujú úkonom účastníka, ktorého v konaní podporuje, posúdi ich súd po uvážení všetkých okolností (§ 93 ods. 4 O.s.p.).

Vedľajšie účasti je teda formou spoločenstva účastníkov v občianskom súdnom konaní. Vedľajší účastník je osoba odlišná od účastníka samotného, ktorá sa zúčastňuje konania z dôvodu, že chce pomôcť zvíťaziť v spore niektorému z účastníkov (sporných strán). Zmyslom vedľajšieho účasti je „pomoc v spore“ niektorému z účastníkov. Vedľajší účastník je motivovaný víťazstvom v spore toho účastníka, ku ktorému pristúpil. Táto motivácia je daná buď právnym záujmom vedľajšieho účastníka na takomto výsledku konania, o ktorý ide spravidla vtedy, ak rozhodnutím bude vo svojich dôsledkoch dotknuté jeho právne postavenie (práva a povinnosti vyplývajúce z hmotného práva), alebo je v zmysle ustanovenia § 93 ods. 2 O.s.p. daná predmetom jeho činnosti, ktorým je ochrana práv podľa osobitného predpisu.

Z vyššie citovaného ustanovenia § 93 ods. 3 O.s.p. („Do konania vstúpi buď z vlastného podnetu alebo na výzvu niektorého z účastníkov urobenú prostredníctvom súdu. O prípustnosti vedľajšieho účasti súd rozhodne len na návrh.“) možno vyvodit', že tretia osoba sa stáva vedľajším účastníkom v okamihu, keď dôjde súdu jej oznámenie, že vstupuje do konania na strane niektorého z účastníkov. To však neznamená, že tieto účinky nastávajú vždy v každom konaní, resp. v každom štádiu konania. Vzhľadom na vyššie uvedený zmysel vedľajšieho účasti (pomôcť zvíťaziť v spore niektorému z účastníkov), treba ustanovenie § 93 ods. 3 O.s.p., pokiaľ ide o vznik účinkov vedľajšieho účasti, vykladať tak, že účinky vzniku vedľajšieho účasti môžu nastať len v takom konaní, v ktorom sa môže naplniť jeho obsah a účel. Takýmto konaním môže byť zásadne len sporové konanie. To však neplatí napríklad pre také štádiá sporového konania, v ktorom súd rozhoduje v tzv. skrátenej (rozkaznej) konaní, ktorého výsledkom (formou rozhodnutia) je platobný rozkaz. Skrátenej konanie v porovnaní s obvyklým priebehom reálneho sporového konania vykazuje výrazné odlišnosti, keďže sa realizuje bez nariadenia pojednávania a bez vykonania dokazovania. Akcentovaná je tu rýchlosť a hospodárnosť konania a vo vzťahu k žalovanému zásada „bdeľým patrí právo“. Pokiaľ žalovaný v tomto štádiu konania nevyvíja žiadnu procesnú aktivitu (platobný rozkaz sa vydáva spravidla bez jeho vypočutia, len na základe skutočností uvádzaných žalobcom a žaloba sa doručuje až spolu s platobným rozkazom, ako tomu bolo aj v preskúmvanej veci), a teda žalovaný v tomto štádiu konania neuplatňuje svoje procesné práva, nemôže tak procesne účinne urobiť ani subjekt, ktorý oznámi súdu, že vstupuje do konania na jeho strane ako vedľajší účastník. Nemôže sa teda naplniť zmysel vedľajšieho účasti, ktorým je „pomoc v spore“. Táto pomoc sa môže najskôr prejaviť až keď bude proti platobnému rozkazu podaný odpor. Konanie nadobudne povahu sporového konania vo vlastnom zmysle slova až včasným podaním odôvodneného odporu žalovaným, v dôsledku čoho sa platobný rozkaz zrušuje a súd nariadi pojednávanie. I keď zákon vyžaduje odôvodnenie odporu, neupravuje žiadne náležitosti tohto odôvodnenia. S prihliadnutím na účel občianskeho súdneho konania, ktorým je spravodlivá ochrana práv, treba preto podmienku odôvodnenia odporu považovať za splnenú už jednoduchým vyjadrením nesúhlasu s povinnosťou uloženou platobným rozkazom. Až po takomto jednoduchom a účinnom procesnom úkone žalovaného, ktorým urobí uplatnený nárok sporným (odporuje mu), môže byť naplnený zmysel a obsah vedľajšieho účasti, pomáhať v konaní hlavnému účastníkovi a podporovať ho s cieľom prispieť k ochrane jeho práv (v prípade vedľajšieho účasti podľa § 93 ods.

2 O.s.p.) prípadne aj svojich vlastných práv plynúcich mu z hmotnoprávných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov (v prípade vedľajšieho účastníctva podľa § 93 ods. 1 O.s.p.).

Z vyššie uvedeného treba vyvodiť, že oznámením tretieho subjektu, že vstupuje do konania ako vedľajší účastník na strane žalovaného v štádiu skráteného (rozkazného) konania, nenastávajú účinky vzniku vedľajšieho účastníctva tohto subjektu. Vylučuje to zmysel a účel inštitútu vedľajšieho účastníctva v spojení so zmyslom a účelom inštitútu skráteného konania. Neprichádza preto do úvahy podanie odporu proti platobnému rozkazu takýmto subjektom.

Ak teda v predmetnej veci Združenie podaním doručeným súdu 21.12.2012 oznámilo súdu prvého stupňa, že vstupuje do konania ako vedľajší účastník na strane žalovaného, nenastali urobením tohto úkonu účinky vzniku jeho vedľajšieho účastníctva a už len z tohto dôvodu nebol tento subjekt oprávnený podať odpor proti platobnému rozkazu.

Aj v prípade, ak by napriek vyššie uvedenému mal byť tretí subjekt považovaný za vedľajšieho účastníka na strane žalovaného už v štádiu skráteného konania, nebol by oprávnenou osobou na podanie odporu proti platobnému rozkazu. Právo podať odpor proti platobnému rozkazu, t.j. právo urobiť uplatnený nárok sporným, má v zmysle § 174 ods. 2 O.s.p. výslovne len odporca (žalovaný). Ide o významné dispozičné oprávnenie žalovaného napĺňajúce jednu zo základných zásad občianskeho súdneho konania (zásadu dispozičnú). Iba žalovaný rozhoduje o tom, či podaním odporu odstráni platobný rozkaz ako formu rozhodnutia vo veci samej a bude pokračovať v konaní podľa prejednávanej zásady a zásady kontradiktórnosti. Pokiaľ by sa priznalo právo podať odpor aj vedľajšiemu účastníkovi na strane žalovaného, došlo by tým k popretiu tohto dispozičného práva žalovaného. Na rozdiel od odvolania (majúceho suspenzívne a devolutívne účinky) má totiž podanie odporu okamžité a nezvratiteľné účinky - zrušuje sa ním platobný rozkaz (§ 174 ods. 2 veta prvá O.s.p.). V prípade podania odporu vedľajším účastníkom, ak by sa mu priznalo takéto právo, by sa zisťovanie stanoviska žalovaného stalo bezpredmetné. Žalovaný by už totiž účinky podaného odporu nemohol zvrátiť a v dôsledku toho by sa stalo nepoužiteľným aj ustanovenie § 93 ods. 4 tretia veta O.s.p., v zmysle ktorého ak úkony vedľajšieho účastníka odporujú úkonom účastníka, ktorého v konaní podporuje, posúdi ich súd po uvážení všetkých okolností. Súd by už nemal priestor na žiadnu úvahu. V dôsledku toho právna úprava ako aj závery súdnej praxe, týkajúce sa možnosti podania odvolania vedľajším účastníkom a riešenie prípadnej kolízie medzi ním a hlavným účastníkom v súvislosti s týmto opravným prostriedkom, sú pre analogické posudzovanie odporu podaného vedľajším účastníkom nepoužiteľné.

V posudzovanej veci Združenie nebolo oprávnené na podanie odporu, lebo sa nestalo účastníkom konania v tomto spore a tiež s poukazom na to, že procesná úprava právo podať odpor priznáva výslovne len odporcovi. Vzhľadom na uvedené, pokiaľ súd prvého stupňa odmietol odpor podaný ZDRUŽENÍM, je podľa názoru odvolacieho súdu napadnuté uznesenie vecne správne a bolo potrebné ho potvrdiť. Postupom súdu prvého stupňa združeniu nebola odňatá možnosť konať pred súdom a nevznikla ani potreba stanoviť hranice aplikovateľnosti únieového práva.

Vedľajší účastník v odvolacom konaní nepodal návrh na priznanie náhrady trov, preto odvolací súd o náhrade jeho trov nerozhodoval (§ 224 ods. 1, § 151 ods. 1 O.s.p.). Takýto návrh však podal žalobca, teda uplatnil náhradu trov odvolacieho konania, a to v podaní - vyjadrenie k odvolaniu. Aj keď žalobca podľa výsledku v odvolacom konaní mal úspech (§ 142 ods. 1 O.s.p.), náhrada trov mu nebola priznaná, pretože jeho trovy spojené s úkonom právnej služby - vyjadrenie právneho zástupcu k odvolaniu - nepovažoval odvolací súd za potrebné pre účelné uplatnenie práva vzhľadom na povinnosť odvolacieho súdu skúmať otázku prípustnosti VÚ podať odpor proti platobnému rozkazu (tak ako aj súd prvého stupňa) z úradnej povinnosti.

Rozhodnutie bolo prijaté senátom pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zák. č. 757/2004 Z.z. v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie:

Proti uzneseniu odvolacieho súdu odvolanie nie je prípustné.